

Nambas

Wonawiiakowa

Bariyawa gamodima na mmko bukana kana waghawagha na *Nambas* basuna yana chapter dagudagudi yadi ruwamaruwa na Isrel yana wiyyogha tomotomogha yadi koroto sikabiyavina da kate kadi dam yisisiyedi. Mmko bukana bada yawonawona da metagha Isrel damdi, bodu yadi 38 mayabe siyamakamakena, da awaki siyaberabera bi metagha Sainai Koyanama sipepewa sinagho Kenen kubura wiibarabarate.

6

Eron yana wiimiiseyana Isrel damdi biiyadi

²² Yawe God, Mosis iwoneni bo, ²³ “Eron da natunatuna kuwonedi da Isrel damdi siniimiiseyedi na mmkodi sisiyidima sinawonedi.

²⁴ ‘Yawe God inimiiseyemi,
bi inabodami.

²⁵ Yawe God mayiyina inabera da inaruyeghani
debamiye,
bi miisena inabera tami biiyadi.

²⁶ Yawe God nuwamiiseye inakitakitami,
bi nuwaruriri inaveremi.’

²⁷ Raghanina Eron natunatuna yawata kagu waghawaghae Isrel damdi siniimiiseyedi, na Tagu wosina toudi animiiseyedi.”

13

Kitawiikighu damdi yadi twelve

¹ Yawe God, Mosis iwonen'i bo, ² "Isrel damdi kadi dam yadi 12 kamodima, babada tadi-gegha kuvinegha dam nununagha kiiravidiye bi sinanagho da Kenen kubura, meko Isrel damdi avereveredina sinakitawiikighuni." ³ Na Mosis metagha Yawe God iwonen'i na ibera. Da Isrel kana dam yadi 12 kamodima babada tatadigegha ivinegħha, bi Paran mayabine yadi takima iviporadi sikanibu sinagħo.

¹⁷ Raghanina Mosis iviporadi siyakanibu da Kenen kubura siyatikiġħiġħuni na iwonedi bo, "Kikiramutumutuba yana nawae kogae da Negeb kubura makewapana koverarugħuwoneni bi korugħu konagħo koyakoya kubure. ¹⁸ Da kuburina akovina konakabi, bi wawaya viya name samakamake, bi meboda maragasidi bo noganogadi? ¹⁹ Bi tanawa akovina konakabi, miisena bo berona? Awaki kwanatudiye samakamake ere papadi bo debae gepaapadina? ²⁰ Bi dobodobona kanakita metagħha? Moumourina bo gomagħomarina? Bi name kii bo gegħha? Bi kovimatipo da kuburina kana kiiuwa mududi kokawara koveramagħha." (Mmkona greip yadi meni dagħid ġu irra).

²¹ Na tomotomoyidi kikiramutumutuba yana nawae sigħe sinagħo da tanawa sikitawiikighudi Zin mayabina wareregħu bugħura yana nawae bi igħej inagħo patana da kubura kana waghawagħha

Reob, nokona kubura kana waghawagha Lebo-Hamat ririne kikiramutumutuba yana nawae.*

Kitawiikighu siveramagha

²⁵ Kuburina sikitawiikighuni ikovi bi gabudara 40 sikovi murinena siveramagha, ²⁶ Mosis, Eron da dam Isrel tupana biiyadi Paran mayabine, kubura kana waghawagha Kedesma. Bi yadi kitawiikighu warana dam Isrel biiyadi sivimaghamaghatara da kate noko kuburinama kiiwa sikawara siveramagha na siviyevevedi. ²⁷ Wasina bi tomotomoyidi, Mosis siwoneni bo, “Tam noko kuburine kuviporami kanagho, na tanavina moumourina, da kwabudi miisedi; bi kam wiiyeveveyana na kiiuwadi makatanina noko kuburinama. ²⁸ Bi gegha da wawaya noko kuburine samakamake na toudi maragasidi, bi yadi kwanatu na ghamanakidi da papadi na bada maragasidi. Bi Anak nosinosina kakitadi, da wawayidina imaraguriguridi. ²⁹ Bi Amelek damdi Negeb kubure samakamake, bi dam Hitti, Jebusi da Amori na koyakoya kubure samakamake, bi Kenen damdi yegii ririne samakamake da kate Jodan rarima rurerenagha.”

³⁰ Wasina bi Keileb iwona na wawaya, Mosis sigwagwari siyamiimiiri na siviraborabobo bi

---

* **13:21:** Mmko yana basuna mmkodi tomotomogha Kenen kuburina tupana sivitukitaka yegii ghamane da inagho Jodan rarime bi wareregubugubura yana nawae barate da inagho kikiramutumutuba yana nawae barate.

iwona bo, “Touda rubana nokodi wawaya tanageiwayidi bi tanavina tanakabi, na kata tanagae tananagho da kuburina tanakabi tanirapenen.”

³¹ Bi gegha da tomotomogha iiyawogha yawata sigae sinagho na siwona bo, “Gegha, nokodi wawaya na sivimaragata kirakii, bi gerubana tananagho da yawata tanirouwana.” ³² Na noko tanavina sikitawiikighuni na kiiravine wara berona Isrel damdi biiyadi sivisisiya, siwona bo, “Tanawa meko kakitawiikighuni, na wawaya kamone samakamakena yiberodi. Nokodi wawaya name kakitadi na imaraguriguridi. ³³ Bi kate Napili damdi bada name kakitadi. (Toudi na Anak nosinosina). Bi toumii kakita mayemii da toudi matadiye, na kagisi kirakii ware tatata naboni toudi riridiye.”

14

Wawaya sigwini

¹ Wasina bi dam Isrel tupana sidagu gamo ghamanama sinasiyapa, da noko nubabasune na siduu raghani. ² Da gwinima Mosis da Eron siviaviyedi, siwonedi bo, “Toumii kakayoveni da name Ijiptne kayarabobo! Bo meboda mma mayabe. ³ Bi awaki kiiravine na Yawe God yanavenaveda noko kuburine, da wawaya name sinikasunughaneda? Bi natuwavineda da natunatuda sinaroda naboni neneyana. Bi iyamiise kirakii da meboda tayaveramagha Ijiptma!” ⁴ Na siwonena mayedi bo, “Touda kiiravidae kada winaghowna tana tanavineyi bi tanaveramagha Ijiptma.”

⁵ Wasina bi dam Isrel tupana naghodiye bi Mosis da Eron sipepete da mayiyidi siyowogha dobodobove. ⁶ Bi Nun natuna Josuwa da Jepune natuna Keileb, na kitawiikighu damdi yadi bata sivinuwapoya na kadi gara sitayina gosigosira, ⁷ bi dam Isrel tupadi siwonedi bo, “Noko kuburina tupana kavera rughuwoneni da kakita wiikighuni bi tanavina na imiise kirakii. ⁸ Memeda Yawe God ininuwamiise touda biiyadi, na noko kuburine inakabida tanarughu da inavereda. Bi tanavina na moumourina da kwabudi misedi bi ribiribi peyaridi. ⁹ Bi gekonikuwamira da Yawe God koniaviyenina, gegha kuburina wawayidi konanagharedina, basuna Yawe God na gwabidae bi toudina gegha kadiwiwitana meme, bi rubana da tanageiwayidi, noko biidi na gekonanagharedina.”

¹⁰ Wasina bi wawaya tupana siwona da Josuwa da Keileb akimama siyarouvidi da siyikasunughana. Bi gegha da Yawe God yana kiniwama irumaghatara dam Isrel tupadi biiyadi, Kiregoru Kabikabikuwayina naghone.

God, Mosis iwoneni da iyikuwamira bi wawaya iyinaghovedi siyanagho mayabe, da Yegii Idurina kanarutayine siyataveyana.

God iwona da yana wawaya aro inaveredi

²⁶ Wasina bi Yawe God, Mosis da Eron iwonedi bo, ²⁷ “Raghani viya mmkodi wawaya kawakekedu gwinima siniaviyegu? Isrel damdi yadi gwini Tagu biidi na awaiyana! ²⁸ Na noko biidi mmko sisiyina kowonedi: Yawe God yawonawona bo, ‘Wiisuwona da awaki

beradi sisiyidi awaiyana kovisisiyedi na nokodi bera anabera tami biiyadi. ²⁹ Bi iiyawogha sikabiyavimi da kami bodu 20 bi nabo igae, na mma mmko mayabine konarabobo, basuna tupami gwinima koviaviyegu na kiiravine, ³⁰ bi kubura meme avisuwona da ayaveremi, na tupami kate gegha konarughu da konamakena. Wasina Jepune natuna Keileb da Nun natuna Josuwa, toudi kawagha sinarughu noko kuburine.

³¹ Bi natunatumi kiiravidiye mekodi kowona da kami aviya sinayouna ware neneyana, na anakabidi sinarughu noko kuburine, meko kosinighiiyeni na name sinamake. ³² Bi tami na mmko mayabine konarabobo. ³³ Bi natunatumi na bodu 40 mmko mayabine sip sinakoyakoyagha patana da tupami konarabobo. Bi geyami wiitumaghana gwabiguve kiiravine na sinakabikwarakwara. ³⁴ Tami tanavina gabudara yadi 40 kokita wiikighuni kiiravine, na bodu 40 aro anaveremi bodu tanagha, na gabudara tana kiiravine. Bi koberagu da kami aviya kiiravine na noko kabikwarakwarana damina konakabi. ³⁵ Tagu, Yawe God iiisiya, da wiisuwona mmko berana anabera mmko damna kawakekedu tupadi biiyadi, iiyawogha sivituwiikapukapu da siaviyeguna. Bi mma mayabe yadi tughura sinabanani, da mma tupadi sinarabobo.’ ”

20

Miriym irabobo

¹ Wasina bi nawaravi dagudagune, na dam Isrel tupana siverakanibu Zin mayabine, da Kedes kubure sivitaki. Bi Miriyam name irabobo na sidogu.

Dam Isrel sigwini magha

² Bi noko kuburine rarima gegha kiiravine, na wawaya tupadi Mosis da Eron sigwagwaridi bi siviaviyedi. ³ Da gwinima Mosis siwoneni bo, “Toumii kakayovenia kiirakiiyeni da warewaresimii yawata kayarabobo, Yawe God matane sirabobona naboni. ⁴ Awaki kiiravine touda Yawe God yana wawaya mabo kukabi kaniburveda mmko mayabine, da yada ribiribi yawata tanarabobo? ⁵ Awaki kiiravine kubera da Ijipt kubura kakuyoveni bi kapiika mmko kuburina berone? Mma na getana wit bo kogheya, greip bo pomegranate,* bi getana rarima da niuna.”

⁶ Wasina bi Mosis da Eron, wawaya tupadi sikuyovedi bi sinagho Kiregoru Kabikabikuwayina matamkete bi mayiyidi siyowogha dobodobove. Na Yawe God yana kiniwa yeghanina irumaghatara toudi biiyadi, ⁷ bi Mosis iwoneni bo, ⁸ “Yam dighona kabi bi waresim Eron yawata Isrel tupadi kokwatu wiitaghomidi. Bi wawaya matadiye noko akimina kuwoneni da rarima inaveremi. Noko kedane na tam akimama rarima kunapiikeni toudi kiiravidiye, da yadi ribiribi teya sinaniuna.”

20:2: Exo 17:1-7   * **20:5:** Pomegranate na kiuwa tana bi Isrel damdi kadi kam tana. Bi kana kam na metemetevina, bi kana kita na ware pasiporo bi ghamanakina.

⁹ Na Yawe God, Mosis iwonen ni na naboni ibera da naghone bi dighonina ikabi.

Mosis akima irouvi

¹⁰ Wasina bi Mosis da Eron wawaya tupadi sikwatuvedi na akima ghamana naghone sivitaghomidi, bi Mosis iwona bo, “Kowaiyana, tami wawaya kawakeekeemi, bo mmko akiminama rarima kanapiikeni kiiravimiye?”

¹¹ Bi Mosis yana dighona imane na irukabepi da akimina irouvi raghani bata, na rarima ivitosiyo ikanibu da wawaya tupadi da yadi ribiribi yawata siniuna.

¹² Bi gegha da Yawe God, Mosis da Eron iwонеди bo, “Tami Isrel damdi matadiye gekoyitumaghanegu bi gekoyiyeveveyana da Tagu kabikabikuwayigu kiiravine, na mmko damna kate gekoninaghovedi meko kuburina avisuwona da ayaveredina nabo.”

Eron yana rabobo

²³ Bi Idom kubura kana wiibarabarate, Hor Koyane Yawe God, Mosis da Eron iwонеди bo,

²⁴ “Tami kubura Meriba rarimine gekoyakabisisiregu kiiravine, na Eron gerubana noko kuburina Isrel damdi avereveredi na inarughuna, bi touna mma inarabobo. ²⁵ Na Eron da natuna Eliesa kurutayinidi kogae Hor Koyana debane. ²⁶ Bi name **priست** garadi Eron gwabine na kabitavetaveyana bi natuna Eliesa kikounayi, kiiravine Eron nama inarabobo da inanagho nosinosinanakim biiyadi.”

²⁷ Mosis awaki tupana Yawe God iwonen ni na naboni ibera. Da wawaya tupadi matadiye bi Hor

Koyana saghiini sigae. ²⁸ Mosis, Eron kana gara ikabitavetaveyana bi natuna Eliesa ivikounayi, bi Eron name koya debane irabobo. Wasina bi Mosis da Eliesa koyama siveramagha siyowogha, ²⁹ bi raghanina dam Isrel akowa sikabi da Eron irabobo, na tupadi gabudara 30 kiiravine sidou.

21

Bronsma mota sibera

⁴ Bi Hor Koyana sikuyoveni bi sitouyana Yegii Idurina kedana sikabi, da Idom kubura siyaveravivireni. Bi gegha da kedae wawaya nuwanuwadi sipughu basuna yadi wagawaga iyaguriguri. ⁵ Na toudi gwinima God da Mosis siviaviyedi siwona bo, “Awaki biidi Ijiptma kok-abikaniburveda da mma mayabe tana rabobo? Toumii kam da rarima gegha! Bi kate geyama kayowana mmko kamna berona!”

⁶ Wasina bi Yawe God, mota googonidi iviporadi sirughu wawaya kamobasudiye da siyakanikanidi, na dam Isrel korotodi sirabobo. ⁷ Na wawaya sipiika Mosis biidi bi siwona bo, “Toumii bera berona kabera raghanina Yawe God da tam biidi kagwinina. Bi kiiravimiyye Yawe God biidi kurupari da mmkodi mota gwabimiima inakabitavetaveyana.” Na Mosis wawaya kiiravidiye irupari.

⁸ Wasina bi Yawe God, Mosis iwonenbo, “Mota googonidi gubadi tana kubera bi kiikera damone kiyatawawani. Memeda mota, wawaya tana inakani na inakayogagawa inakita na inayawa.”

⁹ Noko biidi Mosis, bronsma mota igubani bi

kiikera damone ikiyatawani. Da memeda mota, wawaya tana inakani na inakayogagawa da bron-sma mota beraberana inakita na inayawa.

Sinagho Moab kubure

¹⁰ Wasina bi dam Isrel sitouya sinagho da kubura kana waghawagha Obotne sivitaki. ¹¹ Bi Obot kubura sikuyoveni sitouya na sinagho mayabe kubura kana waghawagha Iye-Abarim, Moab kubure raghani matana nawane. ¹² Bi nama sitouya na sinagho viriri kubura kana waghawagha Jeredne sivitaki. ¹³ Wasina bi nama sitouya magha na sinagho da kikiramutumutuba yana nawae Anon rarimina rurerene sivitaki, mayabe dam Amori yadi kubura kana wiabarabarate (Anon rarimina na barata, touna Moab kubura da Amori kubura itupayarayidi).

Amori yadi kiiwawo Siyon sigeiwai

²¹ Wasina bi Isrel damdi sawariyonayona sidarudi dam Amori yadi kiiwawo Siyon biidi da siyawoneni bo, ²² “Toumii yama wiina da yam kubura kanavera rughuwoneni. Bi gekeda kantiurana da yami kwabuve kanarughuna, bo yami doguve rarima kananiunana. Toumii Kiiwawo yana kedagha kawagha kananagho patana da yam kubura kanaveratupiireni.”

²³ Bi gegha, kiiwawo Siyon geiyiwaghasina da Isrel yana kubura siyavera rughuwoneni. Touna yana aviya damdi ikwatu wiitaghomidi bi sikanibu sinagho mayabe da dam Isrel teya siyiaviya. Raghanina kubura kana waghawagha Jahasne siverakanibu na name dam Isrel teya sivirouwa. ²⁴ Bi gegha da Isrel sigeghomiiiri da

yadi serima kiiwawo Siyon sigeiwayi bi yana kubura sikabi, Anon rarimine da igae inagho Jabok rarimine, bi gesiyano kirakii wasina Ammon damdi yadi barate, basuna yadi barata na ere maragasidi siyakighukighu wiimasiyen. ²⁵ Dam Isrel sigeghomiri da dam Amori yadi kwanatu tupadi sivirapeneyana da kamodiye sitoura wiipikapika, yadi kwanatu ghamana Hesbon da kate kwanatu gisigisidi ririnena.

Basan yadi kiiwawo Og sigeiwayi

³¹ Dam Isrel, Amori damdi yadi kubure sitoura wiipikapika simakae. ³² Bi Mosis tomotomogha idarudi da Jasa kwanatuna siyakitawiikighuni, murine na dam Isrel sigeghomiri da kwanatu gisigisidi ririne teya sivirapeneyana bi Amori damdi nama makamakedi sirukwavina sikanibu. ³³ Wasina bi dam Isrel simiiri wamira da keda yageegee Basanma na sikabi sinagho. Bi Basan kana kiiwawo Og yana aviya damdi teya sikanibu da kubura kana waghawatha Edreine sivirouwa.

³⁴ Bi gegha da Yawe God, Mosis iwonen bo, “Gekunanagharenina, kiiravine touna, yana wiaviya damdi tupadi da kate yana kubura imadebamve atoretoredi. Bi Amori damdi yadi kiiwawo Siyon, iiyabo Hesbonne iyibada bi metagha kuberani na naboni mayimaiyiina kunabera kiiwawo Og biidi.” ³⁵ Na dam Isrel, kiiwawo Og, natunatuna da yana wiaviya damdi sigeiwayidi, getana iiyabo siyakabiwiiadina. Wasina bi yana kubura sikabi sivirapeneni.

22

Balam isinighii da Isrel iyimagidi

¹ Wasina bi Isrel damdi sitouya sinagho da Jodan rarimina ririne, Moab ruwiipikapikane sivitaki bi nawane na Jeriko kwanatuna.

² Raghanina Jipo natuna Balak, Moab kana kiiwawo iwaiyana da Isrel damdi awaki sibera dam Amori biiyadi, ³ bi kate Isrel damdi yadi viya nama, na yana wawaya teya sinaghara kirakii. ⁴ Wasina bi Moab damdi Midiyan babada siwonedi bo, “Mmko korotona ghamana bi sawara tupadi sigwagwarida na siniberodi, ware metagha kau kwabuve rei tupadi yakamkovidii na naboni.”

⁵ Bi noko raghanine na Jipo natuna Balak, touna Moab kana kiiwawo kiiravine, na sawariyonayona iviporadi da Beo natuna Balam biidi, touna yana kubura wadubove Petone iyamakamake Euprate rarimina ririne. Na Balak wara idaru iwonenii da iyapiika touna biidi na iwona bo, “Dam tana Ijiptma ipiika. Toudi kubura tupana sakabikabimumu bi ririguve samakamake. ⁶ Bi sivimaragata kirakii getagu naboni, na piika kiraviguve kunimagidi. Memeda noko murine na rubana anageiwayidi da anarukwavina yagu kubura sinakanibutaveni. Akovi da raghanina wawaya kwiimiiseyenii, na wiimiiseyana yakabi bi raghanina wawaya kwimagi, na noko wawayina yakabikwarakwara.”

⁷ Na Moab da Midiyan babada sitouya, na imaga kana wiimiisana manena sikawari da Balam siyavereni da Isrel iyimagidi. Raghanina

sipiika Balam biidi, na Balak metagha ivisisiyana siwonavereni.

⁸ Wasina bi Balam iwonedi bo, “Kata nubabasuwe mma yawata tanakena, bi maram yagu wonabodeyana metagha Yawe God inaveregu na anawonemi.” Na Moab babada nama Balam yawata simake.

⁹ Bi God ipiika Balam biidi iwona bo, “Noko awaki wawayidi tam yawata komakamake?”

¹⁰ Na Balam iwona bo, “Jipo natuna Balak, Moab damdi yadi kiiwawo wara idaru tagu biidi iwona bo, ¹¹ ‘Kuwaiyana, dam tana Ijiptma sipiika. Toudi kubura tupana sakabikabimumu na piika da kiiraviguve kunimagidi. Memeda noko murine na rubana da anagogona kuridi da anarukwavinidi.’”

¹² Bi gegha da God, Balam iwoneni bo, “Geyawata konanona. Bi gegha Isrel damdi kunimagidina, basuna toudi nada wiimiiseyana sikabi.”

¹³ Bi raghani ibori na Balam igeghomiiri da Balak yana sawariyonayona iwonedi bo, “Yawe God geiyiwaghasminegu da yawata tananaghona, na koveramagha yami kubure.”

¹⁴ Na Moab babada siveramagha Balak biidi bi siwoneni bo, “Balam isinighii na geyawata kayapiikana.”

Wasina bi Balak, babada ghamaghamadi iviporadi sinagho Balam biidi. Bi Balak iwona da misana ghamana Balam iyavereni memeda iyapiika da Isrel damdi iyimagidina. Katana God, Balam

iwoneni da tomotomoyidi teya sinanagho Balak biidi, bi God metagha iwoneni da iyabera na naboni kawagha inabera.

Balam yana donki

²¹ Na Balam didibare igeghomiiri da yana donki ikabununayi bi Moab babada yawata sinanagho Balak biidi. ²² Bi gegha da, God nuwanuwana ipughu Balam biidi basuna touna nokodi babada yawata sinagho, na Yawe God yana aneya Balam yana keda imiiriboda ware aviya naboni. Balam na yana donki debane iyamakamake bi yana wiitamatamariyana tomotomogha yadi bata yawata siyanono. ²³ Bi raghanina donki, Yawe God yana aneya ere serina keda basune ikita iyamiimiiri, na kedama ivituirana irughu kwabuve. Bi Balam yana donki irouvi bi ibera da iyiveramayi kedae.

²⁴ Wasina bi Yawe God yana aneya wain kwabudi yadi bata basudiye keda gidorona imiiriboda, bi nawana da nawana na papa akimama sibera. ²⁵ Raghanina donki, Yawe God yana aneya ikitana, papae iviriya da Balam kayena iwasiraturatu. Na Balam, donkina iroumayeni.

²⁶ Bi Yawe God yana aneya ivinagho da taraboga gisina imiiriboda, bi getana taraboga meme da wiikasiwamira katakatiiye bo ducedug-eye. ²⁷ Raghanina donki, Yawe God yana aneya ikitana, Balam rogune ikenayowogha. Na Balam nuwanuwana ipughu na yana dighonama irouvi.

²⁸ Wasina bi Yawe God, donki kawana ikimotatari na Balam iwoneni bo, “Tagu getana awaki

berona ayabera tam biidi, bi awaki kiiravine na kurouvigu da raghani aroba?”

²⁹ Na Balam iwona bo, “Tagu kuberagu da wawaya matadiye na naboni ware neghanegha. Tagu akayovena kirakiiyeni da memeda seri ayakabi imaguve, na kata ayagwarunuyim!”

³⁰ Wasina bi donki iwona bo, “Taguna yam donki, bi raghani nonowa debaguve kwageru bi kwawagawaga. Bi naghove, naboni abera tam biidi, ware kata abera na naboni, bo gegha?”

Na Balam iwona bo, “Gegha, getana naboni kuyaberana.”

³¹ Wasina bi Yawe God, ibera da Balam ikitarunaghda da aneya ikita keda basune iyamiimiiri bi imanena seri iyakabikabitawani. Na Balam ipepeta da mayiyina iyowogha dobodobove.

³² Na Yawe God yana aneya iwona bo, “Awaki biidi yam donki kurovi da raghani aroba? Kuwaiyana, mmko yam wagawagana mataguvena ibero kiirakii, na apiika da aniyaviyem. ³³ Bi yam donki ikitaguna raghani aroba naghoguve ivikasirana. Bi memeda noko geiyaberana, wiisuwona tagu ayakasunuyim, bi touna iyayawa.”

³⁴ Wasina bi Balam, Yawe God yana aneya iwonaboden bo, “Tagu bera berona abera, geayakovi da tam keda basune kuyamiimiiri wi-iyaviyegu kiiravine. Noko biidi memeda mmko yagu wagawagana matamve inabero na kata anaveramagha.”

³⁵ Yawe God yana aneya iwona bo, “Mmkodi tomotomogha yawata konagho, bi awaki anawonemna toudi kawagha kisisiya.” Wasina bi

Balam, na Balak yana babada yawata siveram-agha sinagho Moab kubure.

23

Raghani aroba Balak da Balam suwara sib-era, da meboda Balam Isrel damdi iyimagidi, bi nonowa na Balam gerubana iyimagidina. Touna wasina God kawagha iyisisiyeni da metagha misena iyabera Isrel damdi biiyadi. Balam, God wonana raghani ruwamaruwa ivisisiyana. Mmkona yana sisiya wiibatana.

- ¹⁸ Wasina bi Balam mmko warana ivisisiyeni:
“Balak, Jipo natuna,
piika da yagu sisiya kunawaiyana wiimasi.
¹⁹ God touna gegha wawaya wotana, gemeyani
iyiyabana.
Bi touna gemeyani yananoghota iyawami-wamirina, naboni wawaya saberaberana.
Bi nonowa yabera da awaki yawoneni na in-
abera.
Raghanina yisuwona da awaki berana in-
abera, na naboni yatubugha.
²⁰ Tagu iwonegu da mmkodi wawaya animi-
iseyedi.
Touna ivimiiseyedi, na gerubana noko wiimi-
iseyanina anawamirina.

- ²¹ Yawe yadi God na gwabidiye,
Toudi rukwatuma sakabepepa da touna na
yadi kiiwawo,
Bi piropiro bo nuwapoya ghamadi
gegha inapiikedi Jeikap nosinosina biiyadi,
toudi na Isrel damdi.

- 22 God, Ijipt kuburama ikabikanibuveidi,
     bi yana maragata na ware garagara kau
         makina naboni geananamanina.
- 23 Wawaya gerubana dam Isrel sinimagidina
     toudi kate gerubana imapuma siniberodina.
     Kata na wawaya, Jeikap nosinosina sinisisiyedi,
         toudi na Isrel damdi:
         ‘Kokita awaki beradi ghamaghhamadi God ib-
             era yana wawaya kiiravidkiye!’
- 24 Bi Isrel damdi na ware laiyon naboni mara-
     gasina
     Yageghomiiri da kana aviya yunugha yakam
     bi ganiganidi yaniuna.
     Murine na yakena yowogha da yiyawi-
         itaveyana!”

24

*Wasina bi Balam yana wonakasiyaragha wi-
     iruwamaruvina ivisisiyeni, iwona bo:*

- 17 “God iviyevevegu da wawaya tana kate
     murigha inapiika,
         tagu akitani, bi gekatota iyapiipiikana.
     Bi kiiawo tana inapiika, naboni kewokewo,
     Jeikap nosinosina, toudi na Isrel damdi kamod-
         ima.
     Touna, Moab damdi mayitepadi inarouwa
         bi Set damdi deudeudi inagawowora.
- 18 Bi kana aviya, Idom damdi inageiwayidi,
     da yadi kubura inakabi,
         na dam Isrel inimaragata kamokamogha.
- 19 Wiinaghowna tana Jeikap nosinosina kamod-
         ima inapiika

bi Moab damdi toudi Ir kwanatune patana samakamake na iniberodi.”

25

Dam Isrel, Baal sipepeteni

¹ Raghanina Isrel damdi Sitimne siyamakamake, na tomogha sidagu wiimumurana beradi siyaberabera Moab wasiwasike yawata. ² Wasina bi mmkodi wasiwasikedi, tomotomogha siviyonedi da yadi god siyasuwasuwaridi, na Isrel tomotomogha, Moab wasiwasike yawata sikam da yadi god sipepetedi. ³ Mmko kedane dam Isrel, Moab damdi sivirukapuvedi da Baal-Peo sipepeteni, na Yawe God nuwanuwana ipughu kirakii na gubaga bero kirakiina ivipora Isrel biiyadi.

⁴ Wasina bi Yawe God, Mosis iwonen bo, “Wawaya kadi wiinaghowna kabidi, da naghoguve bi gabudare koroto matadiye kikasunughana da Isrel damdi biiyadi genuwanuwagu inapughu maghana.”

⁵ Na Mosis dam Isrel kadi babada iwonedi bo, “Tami tatadigegha, tomotomogha iiyawogha yami wiibadana rogune bi sivirukapuwana da Baal-Peo siyapeepeten na kovikasunughana.”

⁶ Wasina bi Mosis da dam Isrel na Kiregoru Kabikabikuwayina matamketana naghone siyiduduwan, bi matadiye Isrel tomogha, Midyan wasike irutayini ipiika yana rakaraka biiyadi. ⁷ Raghanina Eron tubuna, bi Eliesa natuna Piniyas touna na **prist**, mmko ikitana igezhomiiri da koroto ikuyoveni, bi imane iyo ikabi ⁸ da Isrel tomogha ikivini irughu

yana kiregoru kamone. Piniyas noko iyonama tomogha igwari da iyona ivikukupaghopagho inagho wasike kamokamone irughu na sirabobo. Noko raghanine gubaga bero kirakiina Yawe God ivipora Isrel damdi biiyadi na ikovi. ⁹ Bi gegha da noko gubaginama na wawaya yadi 24,000 nada sirabobo.

¹⁰ Wasina bi Yawe God, Mosis iwoneni bo,
¹¹ “Eron tubuna, Piniyas touna na prist yana berama iviyeveveyana da yana noghota tagu naboni, bi geiyiwaghhasina da wawaya, god mududi siyapepededina, wasina tagu kawagha. Nuwanuwagu ipughu Isrel damdi biiyadi bi ayanoghonoghota da ayiberodi, bi gegha da noko naboni na Piniyas yagu nuwapughu ivikovini da gegha aniberodina. ¹² Na Piniyas kuwoneni da tagu wiiwaghasinina maragasina touna biidi aberabera, da yagu nuwaruriri averevereni. ¹³ Touna ikayovena kirakiiyeni da kagu waghwawatha ghamana iyitarababarani, na Isrel damdi yadi tamumu ikoghataveni, noko biidi. Tagu wiiwaghasinina maragasina aberabera touna da nosinosina biiyadi. Da toudi na yagu prist raghani nonowa.”

27

Josuwa, Isrel ininaghovedi

¹⁸ Na Yawe God, Mosis iwoneni bo, “Kanumigu na Nun natuna, Josuwa gwabine na kabi bi imam gayamina debane kutore. ¹⁹ Bi Eliesa, touna

na **prist** da kate wawaya tupana naghodiye kubera da Josuwa inamiiri bi matadiye karadeba da touna wawaya ininaghovedi naboni kam tuppavayana. ²⁰ Bi yam wiibadana muduna kupereni da Isrel damdi gamona sinakabisisireni. ²¹ Bi Eliesa, touna na prist naghone inamiiri bi kiiravine na Eliesa inibabiigu da yagu nuwagiura Urimve* inakabi. Bi yana sisiye, na Josuwa da dam Isrel tupadi sinakanibu bi yana sisiyama na sinaveramagha.”

²² Na Mosis ibera da metagha Yawe God iwoneni na naboni. Josuwa ikabi bi Eliesa da dam Isrel naghodiye ikabiwiimiiri. ²³ Bi Mosis imana Josuwa gayamine itoura bi ikaradeba da wawaya ininaghovedi, metagha Yawe God iwoneni na naboni.

33

God iwona da dam Isrel, Kenen kuburina sinakabi

⁵⁰ Raghanina dam Isrel, Moab ruwiipikapikane, Jodan rarimina ririne sivitaki siyamakamake, bi nawane na Jeriko. Noko raghanine, Yawe God, Mosis iwoneni bo, ⁵¹ “Isrel damdi mmko sisinya kuwonedi, ‘Raghanina Jodan rarimina kona-towawonenbi konarughu Kenen kubure, ⁵² na iiyawogha kata nama noko kuburine samakamake na kurukwavina sinakanibu. Yadi god

---

* **27:21:** Urim na sawara gisigisidi, memeda akima gisigisidi naboni. Bi toudima prist rubana da God yana noghota siyabanabani. Bi getayakovi da kadikita metagha bo prist metagha bera toudima siyaberabera (Exodus 28:29-30 kokita).

akimama tarakatukatuyidi da yadi kabepepa sawaridi kovikourikeyana. ⁵³ Tagu noko kuburina averemi na kokabi kiiravimiye da kamone konamakae. ⁵⁴ Isrel kamone damve damve kuburina kokabirerei metagha aviyevevemina naboni. Kubura ghamana, dam ghamana kovereni bi kubura gisina, dam gisina kovereni. Nosinosiminakim kadi dam nunudigha kokabireregha. Bi gegha da akima kabikabikuwayidima wiirekwa* aviyevevemi dam nunudigha kiiravidiye, na naboni yadi kubura sinayouna.

⁵⁵ Bi meboda wawaya iiyawogha noko kuburine kata samakamakena gekonarukwavinidi, bi kwiiwaghasedi sinamake na nuwapoya ghamadi sinaveremi, toudi na ware mugumugu matam kamone bo ware modi ririwamve, bi siniaviyemi. ⁵⁶ Bi meboda gekona rukwavina sinakanibu na tagu aro anaveremi, kedana mayimaiyyina ayanoghonoghosu da aro ayaveredina.’”

35

Wawaya kadi babara kwanatudi

⁹ Wasina bi Yawe God, Mosis iwonenib, ¹⁰ “Isrel damdi kuwonedi, ‘Raghanina Jodan rarimina konatowawonenib, bi konarughu Kenen kubure, ¹¹ na kwanatu mududi kovinegha da

* **33:54:** Mmkona Isrel damdi yadi kiki berana tana, raghanina sakayoveni God yana noghota kabina kiiravinena. Getayakovi da awaki sibera, bi meboda akima gisigisidi bo kii ere tarakatuyidi siyirekweyana. Raghanina sakita da metagha akimidi saririghana, noko naboni na God yana noghota yiyevevedi (Mak 15:24 da Apasol 1:26 kokita).

wawaya babaredi kiiravine. Bi meboda to-mogha tana geiyanuwagiura da kasunugha bi wawaya tana ikasunuyi na inavera inanagho noko kwanatune na inayawa. ¹² Bi memeda wawaya raborabobona yana rakaraka sinakay-oveni biwa kabina, bi kasunugha wawayina inavera inanagho babara kwanatune, na gerubana yaininagha sinakasunuyina. Dagudagune na wawaya tupadi matadiye bi wiitupawamiwamira wawayina naghone inamiiri.’ ”

**Buk Baibel long Anuki
Portions of the Holy Bible in the Anuki language of
Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Anuki long Niugini**

copyright © 2010-2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Anuki

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-06-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

3c3405c8-4e9b-582a-95e8-4f2128c4872e